
	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	1/14

Program Deklaracji Środowiskowej III Typu (EPD) – ogólne instrukcje programu

Opracował: Kierownik ds. jakości Mariusz Dworak		Zatwierdził: Kierownik Mateusz Cybulski	
Data: 22.04.2024	Podpis: <i>wersja elektroniczna</i>	Data: 22.04.2024	Podpis: <i>wersja elektroniczna</i>

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	2/14

Spis treści:

1. Informacje ogólne	3
1.1 Informacje o operatorze programu	3
1.2 Zakres programu deklaracji środowiskowej III typu oraz jego odbiorcy	3
1.3 Cele programu deklaracji środowiskowej III typu	4
1.4 Podstawowe pojęcia i definicje stosowane w programie	4
1.5 Zaangażowanie stron trzecich, istotni zainteresowanych	4
2 Odpowiedzialność CWB, jako operatora programu	4
2.1 Okresowy przegląd instrukcji programu	5
3. Określanie kategorii wyrobu oraz opracowywanie dokumentów PCR	5
3.1 Proces określania kategorii wyrobu przez PO	5
3.2 Procedura oraz opis procesu opracowywania dokumentów PCR	6
3.3 Zawartość dokumentu PCR	6
3.4 Deklaracje III typu – wymagania i zawartość	8
4. Opis postępowania w procesie opracowania deklaracji środowiskowej III typu (EPD)	10
4.1 Złożenie przez klienta wniosku	11
4.2 Przegląd i analiza wniosku oraz kontakt z klientem	11
4.3 Przygotowanie porozumienia o uzyskanie EPD	12
4.4 Zbieranie i analiza danych	12
4.5 Analiza i ocena LCA, opracowanie projektu EPD	12
4.6 Niezależna weryfikacja (LCA, EPD)	12
4.7 Podejmowanie decyzji w procesie	12
4.8 Wydanie EPD i publikacja przez operatora programu	12
4.9 Działania po publikacji EPD (<i>opcjonalne</i>)	13
5. Tworzenie i nadzór nad danymi, dokumentami i zapisami	13
6. Postępowanie w przypadku skarg i odwołań	13
7. Bezstronność i poufność	13
8. Cennik i opłaty	14
9. Dokumenty powołane	14

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	3/14

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o operaterze programu

Firma CWB sp. z o.o. została powołana w 2017 r. i jest zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, otrzymała numer KRS: 0000681366 i NIP: 5213784152. CWB sp. z o.o. posiada osobowość prawną i w pełni odpowiada za całą swoją działalność certyfikacyjną oraz programową.

W 2018 roku nasza jednostka certyfikująca uzyskała akredytację PCA, numer AC 202 (wg normy ISO/IEC 17065), natomiast od 15 marca 2018 jest także jednostką notyfikowaną o numerze 2767 do rozporządzenia 305/2011 (CPR).

CWB sp. z o.o., jako jednostka organizacyjna będąca operatorem programu (PO/OP), prowadzi program deklaracji środowiskowej III typu zgodnie z udokumentowanymi zasadami i regułami oraz z zapisami normy ISO 14025. W tym celu zostały także opracowane i udokumentowane ogólne instrukcje programu (GPI), instrukcje, reguły, opisujące sposób realizacji niniejszego programu, a także wspomagające OP w przekazywaniu informacji stronom zainteresowanym o działaniu CWB.

Dodatkowo na potrzeby realizacji powyższych działań jak i działań certyfikacyjnych nasza firma ustanowiła i utrzymuje system zarządzania, który pozwala osiągać stałe spełnienie wymagań zawartych w normie ISO/IEC 17065 oraz obowiązujących wymagań stron nadzorujących i przepisów prawnych krajowych i europejskich.

1.1.1 Finansowanie działalności i zasoby niezbędne do opracowania i realizacji programu

CWB sp. z o.o. działa na zasadzie własnego rozrachunku finansowego oraz nie korzysta ze wsparcia finansowego swej działalności, które mogłoby w jakikolwiek sposób wpłynąć na zmniejszenie zaufania tzw. stron "istotnie zainteresowanych".

Ceny za wykonywane prace są kalkulowane wg cennika wewnętrznego OP. Opłaty są utrzymywane na uzasadnionym ekonomicznie poziomie, przy uwzględnieniu złożoności prowadzonych działań i nie powodują dyskryminacji podmiotów gospodarczych ubiegających się o wnioskowaną usługę. Stabilność finansową jednostki certyfikującej gwarantuje Zarząd CWB sp. z o.o.

1.2 Zakres programu deklaracji środowiskowej III typu oraz jego odbiorcy

Należy mieć na uwadze, że programy deklaracji środowiskowych III typu są dobrowolne (jak i same deklaracje) i zawierają zestaw informacji, reguł, opisów oraz zasad określających ogólne sposoby zarządzania zawartymi w normach serii ISO 14000 wymaganiami, a także realizację powyższych wymagań przez operatora programu. Ww. udokumentowane informacje i zasady są traktowane, jako tzw. instrukcje ogólne programu, w skrócie określane jako: **GPI**.

Deklaracje EPD są stosowane w wielu aspektach codziennego życia i przeznaczone dla wielu zastosowań i odbiorców docelowych, w tym między innymi komunikacji między przedsiębiorstwami (B2B) i komunikacji między przedsiębiorstwami a konsumentami (B2C).

Zakres niniejszego programu został opracowany i dostosowany do wymagań obowiązujących na terenie UE (ale nie ogranicza się jedynie do UE), stąd też obejmuje głównie państwa przynależące do unii europejskiej, bez wprowadzania granic ze względu na:

- określone branże przemysłowe
- typy wyrobów lub grup wyrobów.

Ponadto CWB, działająca jako OP, po analizie złożonego **wniosku**, dopuszcza możliwość zastosowania tego programu w szerszym zakresie: wyrobów, usług i krajów.

Niniejszy program jest dostępny dla wszystkich stron/organizacji zainteresowanych opracowywaniem PCR lub deklaracji środowiskowych III typu, na stronie internetowej, pod adresem: jccwb.pl/epd.

1.2.1 Ograniczenia dotyczące procesu

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	4/14

Operator programu, po analizie wniosku Klienta, zastrzega sobie prawo do odmowy rozpoczęcia procesu, weryfikacji lub rejestracji EPD, dla danych kategorii produktów lub krajów (ww. informacja jest przekazywana wtedy do wnioskodawcy w formie udokumentowanej).

1.3 Cele programu deklaracji środowiskowej III typu

Podstawowym celem CWB było wyjście na przeciw zaistniałemu zapotrzebowaniu rynku na pozyskiwanie i przekazywanie merytorycznie zgodnych z stanem faktycznym informacji środowiskowych opartych na cyklu życia wyrobu (w tym związanymi ze zmianami przepisów m.in. na terenie UE) oraz wspieranie organizacji i stron zainteresowanych, w kraju i zagranicą, w przekazywaniu wymiernych informacji środowiskowych na temat cyklu życia danych produktów w sposób wiarygodny, porównywalny i zrozumiały.

1.4 Podstawowe pojęcia i definicje stosowane w programie

Tabela nr 1

Deklaracja środowiskowa III typu (EPD)	–	deklaracja środowiskowa dostarczająca ilościowych danych środowiskowych w oparciu o wcześniej określone parametry oraz, jeśli to istotne, dodatkowych informacji środowiskowych
Operator programu (OP / PO, skróty stosowane wymiennie)	–	jednostka organizacyjna lub jednostki organizacyjne, które prowadzą program deklaracji środowiskowej III typu
Reguły kategorii wyrobu (PCR)	–	zestaw określonych reguł, wymagań i wytycznych dla opracowania deklaracji środowiskowych III typu dla jednej lub więcej kategorii wyrobu
Kategoria wyrobu	–	grupa wyrobów (to znaczy: każdy towar lub usługa), które mogą spełniać równoważne funkcje
Cykl życia	–	kolejne i powiązane ze sobą etapy systemu wyrobu, od pozyskania lub wytworzenia surowca z zasobów naturalnych do ostatecznej likwidacji

(pojęcia w oparciu i zgodnie z normami ISO 14020 i ISO 14025)

1.5 Zaangażowanie stron trzecich, istotni zainteresowanych

W zakresie analizy potrzeby powstania nowych dokumentów PCR, aktualizacji już istniejących PCR, zarząd OP CWB może, w formie udokumentowanej, powołać lub zaprosić do współpracy specjalistów stron trzecich istotnie zainteresowanych omawianym zakresem działalności, m.in. ekspertów z danej branży technicznej.

OP kieruje się zawsze, przy powyższym wyborze, pozyskaniem jak najszerszej i profesjonalnej liczby specjalistów branżowych mogących wnieść wkład merytoryczny do stosowanych dokumentów, a w efekcie końcowym – poprawy działania rynku.

W celu realizacji programu i zasad zawartych w ISO 14025, po zidentyfikowaniu stron zainteresowanych i zaproszeniu ich do współpracy, został powołany przez CWB, tzw. Komitet Środowiskowo-Techniczny (KST), działający, jako organ opiniodawczy przy CWB. Dodatkowo zapewnienie zasobów i warunków pracy, rola stron zainteresowanych w ww. procesie została określona i udokumentowana w [regulaminie komitetu](#).

Komitet Środowiskowo-Techniczny, w szczególności, zajmuje się poniższymi aspektami działalności CWB:

- analizą i opiniowaniem i weryfikacją dok. PCR oraz
- opracowaniem zestawu zasad opisujących ogólne aspekty metodologiczne oraz proceduralne, dotyczące opracowywania i weryfikowania deklaracji środowiskowych III typu.

Proces opracowywania nowych dokumentów PCR może także przebiegać, za zgodą zarządu CWB, na zasadzie otwartych konsultacji społecznych z udziałem zainteresowanych stron.

2 Odpowiedzialność CWB, jako operatora programu

CWB sp. z o.o., jako operator programu, zapewnia administrowanie programem deklaracji środowiskowych III typu, a także jest w pełni odpowiedzialny za ten program, w tym za:

- 1) sporządzanie, utrzymywanie i komunikowanie ogólnych instrukcji programu (w tym stronom zainteresowanym)
- 2) publikowanie nazw organizacji aktualnie zaangażowanych, jako strony zainteresowane, w opracowanie programu (gdy dotyczy i tylko w zakresie dopuszczonym przez prawo UE i RP)
- 3) zapewnianie, że spełniane są wymagania dotyczące deklaracji środowiskowych III typu (zgodnie z normą ISO 14025)

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	5/14

- 4) ustanawianie procedur/wymagań chroniących spójność danych w ramach programu (zachowanie spójności procesu dla programu, prowadzone jest na podstawie opracowanego i wdrożonego systemu zarządzania zgodnego z normą ISO/IEC 17065)
- 5) utrzymywanie publicznie dostępnych wykazów i zapisów dokumentów PCR oraz deklaracji środowiskowych III typu w ramach programu (pod adresem: jccwb.pl/epd)
- 6) publikowanie wykazu dokumentów PCR oraz listy deklaracji środowiskowych III typu w ramach programu (pod adresem: jccwb.pl/epd)
- 7) monitorowanie zmian w procedurach i dokumentach związanych z programami deklaracji środowiskowych III typu oraz korygowanie procedur i dokumentacji (gdy dotyczy i ma zastosowanie)
- 8) zapewnienie wyboru kompetentnych i niezależnych weryfikatorów oraz członków zespołu ds. przeglądu PCR
- 9) ustanawianie przejrzystej procedury przeglądu PCR, z uwzględnieniem zakresu przeglądu, szczegółów przeglądu oraz sposobu tworzenia się zespołu ds. przeglądu PCR
- 10) ustanawianie procedur zapobiegających niewłaściwemu powoływaniu się na normę ISO 14025, na program deklaracji środowiskowych III typu, jego deklaracje środowiskowe III typu oraz na logo OP CWB.

2.1 Okresowy przegląd instrukcji programu

OP prowadzi i dokonuje tzw. weryfikacji i przeglądu dokumentu GPI minimum 1 raz w roku. Okresowy przegląd wykonywany jest przez Kierownika CWB.

Wyniki przeglądu (wraz z opcjonalnymi zaleceniami, spostrzeżeniami) są dokumentowane w [rejestrze zmian GPI](#). Każdy przeprowadzony przegląd dokumentu ma za zadanie potwierdzić, czy:

- GPI został opracowany zgodnie z normami z serii ISO 14000
- GPI jest aktualny i spełnia wymagania ogólne programu oraz dokumentów i przepisów związanych odpowiednich dla zakresu geograficznego OP.

3. Określanie kategorii wyrobu oraz opracowywanie dokumentów PCR

Zgodnie z dobrymi praktykami postępowania w poszczególnych krajach na całym świecie, praktycznie ukierunkowanych na podejście środowiskowe, oraz zgodnie z wymaganiami normy ISO 14025 – OP prowadzi nadzór i wydawanie dokumentów PCR wraz z określaniem kategorii wyrobów dotyczących danych dokumentów PCR.

3.1 Proces określania kategorii wyrobu przez PO

Kategoria produktu / wyrobu objętego danym dokumentem PCR powinna opierać się na funkcji i zastosowaniu tego produktu.

Dodatkowo należy pamiętać, aby jednostka funkcjonalna (FU) kategorii produktu była możliwa do zastosowania dla każdego wyrobu objętego danym PCR'em.

Przy definiowaniu zakresu kategorii produktu oraz wymagań, jakie mają być spełnione, należy poddać analizie oraz wziąć pod uwagę:

- istnienie już na rynku dokumentów PCR (cPCR) dla danej kategorii wyrobu
- podstawowe funkcje produktu
- drugorzędne funkcje produktu
- wyniki badań oraz już istniejącą literaturę LCA dla tych wyrobów (m.in. dostępną na świecie)
- projekty lub już istniejące definicje kategoryzacji produktu
- zakres oraz stosowanie wyrobu w innych (podobnych lub powiązanych) już miejscach (gdy dotyczy)
- czy istnieją już specyfikacje techniczne (projekty specyfikacji) dla omawianego wyrobu/grupy wyrobów (lub produktów zbliżonych) w normach krajowych lub międzynarodowych
- czy ww. specyfikacje posiadają już określone wymagania funkcjonalne, środowiskowe dla wyrobu.

Dodatkowo należy określić kategorię produktu tak, aby opracowanie PCR miało zastosowanie praktyczne i było faktycznie „spełnialne” (także z punktu ekonomicznego), w tym dla możliwie jak najszerszej rodziny wyrobów.

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	6/14

Ostatecznie kategorię produktu, po analizie przedstawionych informacji, zatwierdza Komitet Środowiskowo-Techniczny OP. Po zatwierdzeniu kategorii wyrobu przez KST, OP opracowuje (rozszerza) odpowiednie dokumenty PCR/cPCR.

3.2 Procedura oraz opis procesu opracowywania dokumentów PCR

CWB podczas procesu opracowywania nowego dokument PCR dla danej kategorii wyrobu, na wstępie i każdorazowo analizuje dostępność i rozważa możliwość oraz szanse przyjęcia już dostępnych i opracowanych dokumentów PCR w tej samej kategorii wyrobów i we właściwym sektorze rynku (przy założeniu, że nie występują istotne powody dla opracowania osobnych/nowych dokumentów PCR).

W przypadku zaistnienia potrzeby opracowania dokumentu PCR przez OP, mimo że inny dokument PCR już istnieje, jest zawsze dokumentowane wraz z informacją i powodem braku stosowania już istniejących wymagań.

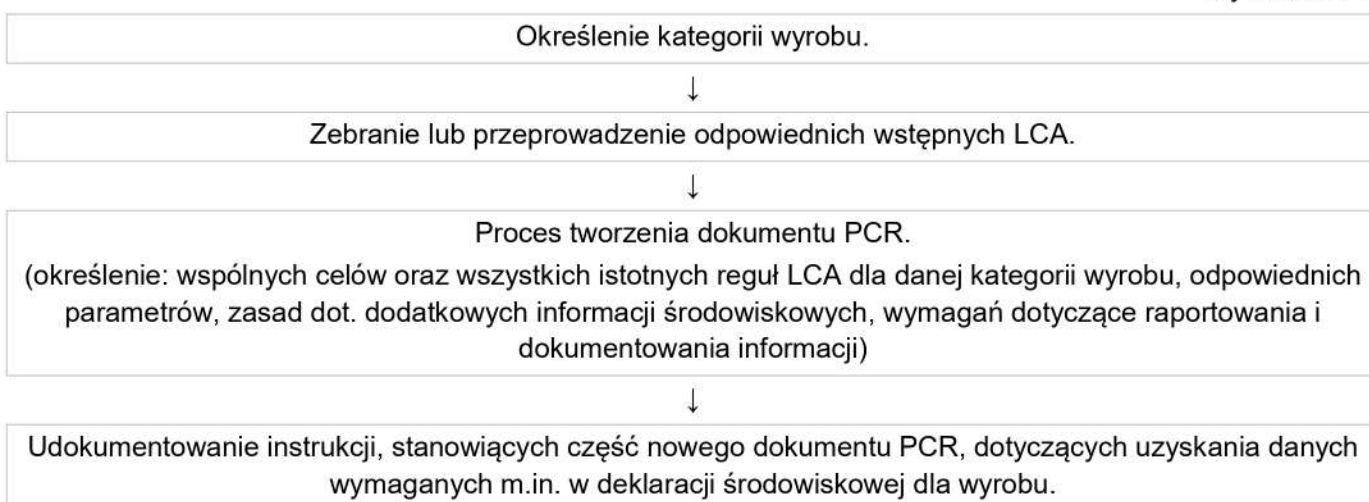
W dokumentach PCR są identyfikowane i udokumentowane:

- cel i zakres informacji opartych na LCA dla kategorii wyrobu
- zasady opracowywania dodatkowych informacji środowiskowych dla kategorii wyrobu
- określenie etapów cyklu życia i wymagane parametry (które muszą być zestawiane, udokumentowane i raportowane).

PCR'y opierają się na min. pojedynczej ocenie cyklu życia (LCA, zgodnie z normami serii ISO 14040). Natomiast CWB dopuszcza, w mających zastosowanie przypadkach, korzystanie z dodatkowych badań i ich wyników wspierających obliczenia LCA (np. w celu identyfikacji wymagań dotyczących dodatkowych, często niestandardowych i niestabelaryzowanych, informacji środowiskowych). Ww. informacje są zawsze uwzględniane i wykazane w dokumentacji danego PCR.

Ogólny schemat i proces postępowania przy opracowywaniu dokumentów PCR został określony na rysunku nr. 1.

Rysunek nr 1

3.3 Zawartość dokumentu PCR

Opracowany dokument PCR/cPCR, a także przyjęty do stosowania przez CWB (w tym na zasadach międzynarodowej harmonizacji wymagań dla wyrobów, zgodnie z p. 3.2) zawiera, zgodnie z zapisami normy ISO 14025, minimum następujące elementy:

- 1) definicję i opis kategorii wyrobu (np. funkcję, charakterystyki techniczne i użytkowanie)
- 2) określenie celu i zakresu LCA danego typu wyrobu (zgodnie z normami z serii ISO 14040, w tym uszczegółowiając: jednostkę funkcjonalną/deklarowaną, granice systemu, opis danych, kryteria uwzględniania wejść i wyjść, wymagania dotyczące jakości danych, z uwzględnieniem ich dokładności, kompletności, reprezentatywności, spójności, odtwarzalności, źródła i niepewność, jednostki dla wyników)
- 3) analizę wejść i wyjść (zbieranie danych, procedury obliczeniowe oraz alokacje materiałów i strumienie energii i uwolnienia)

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	7/14

- 4) wybór kategorii wpływu i zasady obliczeń (w przypadku, gdy są stosowane)
- 5) wcześniej określone parametry dla komunikowania danych LCA (kategorie danych wejściowych i wyjściowych, wskaźniki kategorii wpływu) (wcześniej określone parametry to parametry, na których jest oparta informacja o wyrobie, wg danego dok. PCR)
- 6) wymagania dotyczące uzyskania dodatkowych informacji środowiskowych, z uwzględnieniem określonych wymagań metodologicznych (np. wymagań dotyczących oceny zagrożenia i ryzyka)
- 7) materiały i substancje, które należy uwzględniać (np. wg ISO 14025: informacje o składzie wyrobu, z uwzględnieniem specyfikacji materiałów i substancji, które mogą niekorzystnie wpływać na zdrowie ludzkie, środowisko na każdym etapie cyklu życia)
- 8) instrukcje pozyskiwania danych wymaganych przy opracowaniu deklaracji EPD (LCA, LCI, moduły informacyjne i dodatkowe informacje środowiskowe)
- 9) instrukcje dotyczące zawartości i formy deklaracji środowiskowych III typu
- 10) informacje, które etapy nie były rozważane (w przypadku, gdy deklaracja nie była oparta na LCA obejmującym wszystkie etapy cyklu życia)
- 11) okres ważności.

3.3.1 Stosowanie metod LCA

CWB, jako operator programu, zapewnia dostępność informacji dotyczących sposobu i danej metodyki przeprowadzenia oceny cyklu życia wyrobu / zespołu wyrobów (w tym: wybór metod obliczeniowych, granice systemu) stronom zainteresowanym, zgłaszającym udokumentowane zapytanie (bez przekazywania informacji uznawanych za poufne).

Natomiast sama metodyka opracowywania deklaracji środowiskowych III typu opiera się na 4 fazach/etapach LCA: definiowania celu i zakresu, analizy wejść i wyjść (LCI), oceny wpływu (LCIA), interpretacji danych i wyników.

3.3.2 Przegląd i niezależna weryfikacja dokumentów i zapisów

CWB stosuje niezależną weryfikację (proces weryfikacji) w celu zapewnienia zgodności deklaracji EPD, dokumentów PCR/cPCR z niniejszą instrukcją programu.

Każdorazowo personel OP, który nie był zaangażowany uprzednio w proces związany z tworzeniem deklaracji, oceny i badan oraz nie pozostaje w żadnym innym konflikcie interesów wynikającym z jego pozycji, dokonuje przeglądu wszystkich informacji i wyników dotyczących oceny i weryfikuje, czy zachodzi podstawa wydania lub brak jest podstaw do wydania pozytywnej rekomendacji weryfikacyjnej.

3.3.2.1 Przegląd i weryfikacja dokumentów PCR

OP prowadzi i dokonuje tzw. weryfikacji dokumentów PCR przy pomocy niezależnego Komitetu Techniczno-Środowiskowego (w minimalnym składzie 3 osób).

Wyniki przeglądu (wraz z opcjonalnymi zaleceniami, spostrzeżeniami) są dokumentowane w danym PCR'e.

Każdy przeprowadzony przegląd dokumentu PCR ma za zadanie potwierdzić, czy:

- PCR został opracowany zgodnie z normami z serii ISO 14000
- PCR spełnia wymagania określone w GPI
- dane oparte na LCA, łącznie z dodatkowymi informacjami środowiskowymi wymaganymi przez PCR, opisują znaczące aspekty środowiskowe wyrobu w sposób wystarczający.

3.3.2.2 Niezależna weryfikacja danych i obliczeń

OP korzysta przy procesie weryfikacji LCA z niezależnych jednostek, niepowiązanych z procesem LCA klienta (personel wewnętrzny i zewnętrzny operatora programu).

Niezależna weryfikacja danych, obliczeń LCA, a także z dodatkowych informacji środowiskowych, ma za zadanie potwierdzić, czy została zapewniona:

- zgodność z PCR
- zgodność z normami serii ISO 14040
- zgodność z ogólnymi instrukcjami programu deklaracji środowiskowej III typu

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	8/14

- ewaluacja danych, która uwzględnia ich zakres, dokładność, kompletność, reprezentatywność, spójność, odtwarzalność, źródła i niepewność
- wiarygodność, jakość i dokładność danych opartych na LCA
- jakość i dokładność dodatkowych informacji środowiskowych, informacji wspomagających.

Natomiast niezależna weryfikacja deklaracji środowiskowej III typu, ma za zadanie potwierdzić, czy została zapewniona:

- zgodność EPD z normami serii ISO 14040 i ISO 14025
- zgodność z niniejszymi instrukcjami programu
- zgodność z zastosowanym PCR/cPCR
- czy informacje podane w deklaracji środowiskowej III typu poprawnie odzwierciedlają informacje z specyfikacji/dokumentów, na których deklaracja jest oparta (a ww. informacja jest aktualna i naukowo uzasadniona).

Niezależny weryfikator każdorazowo dokumentuje wyniki sprawdzenia i przeglądu (weryfikacji) na tzw. **raporcie** (z zachowaniem zasad poufności danych). Dodatkowo OP dopuszcza, aby weryfikacja deklaracji środowiskowej III typu była prowadzona przez KTS OP.

3.3.2.3 Kompetencje weryfikatorów

Każdorazowo przy nowym procesie klienta, najwyższe kierownictwo OP dokonuje wyboru odpowiedniej osoby dokonującej przegląd i weryfikację danych etapów procesu, wg p. 3 tego GPI, kierując się spełnianiem niezbędnych wymagań kompetencyjnych i **listą personelu** OP.

Niezależni weryfikatorzy OP do działań wg pkt. 3.3.2 muszą spełniać wymagania kompetencyjne w poniższym obszarze / zakresie i posiadać:

- udokumentowaną znajomość danego sektora, wyrobu i aspektów środowiskowych związanych z wyrobem
- znajomość danych dokumentów PCR, procesu i wyrobu dla danej kategorii wyrobu
- umiejętność prowadzenia i znajomość metodyki LCA (m.in. szkolenia, przeprowadzone oceny i pozytywne weryfikacje LCA)
- potwierdzona znajomość stosownych norm serii ISO 14000, w zakresie etykiet, deklaracji, metod LCA
- znajomość uwarunkowań prawnych w zakresie wymagań, według których deklaracja środowiskowa III typu została opracowana
- udokumentowaną znajomości instrukcji i programu deklaracji środowiskowych III typu.

3.3.2.4 Kompetencje zespołu przeglądu PCR

OP CWB ustanowił Komitet Środowiskowo-Techniczny, jako zespół odpowiedzialny za przegląd dokumentów PCR. Ponadto ww. komitet musi spełniać łącznie wymagania kompetencyjne w obszarze / zakresie:

- posiadania wiedzy dotyczącej danego sektora, wyrobu oraz aspektów środowiskowych związanych z wyrobem
- umiejętności prowadzenia i znajomości metodyki LCA (m.in. szkolenia, przeprowadzone oceny i pozytywne weryfikacje LCA)
- potwierdzoną znajomości norm serii ISO 14000, w zakresie etykiet, deklaracji, metod LCA
- udokumentowaną znajomości instrukcji i programu deklaracji środowiskowych III typu.

3.4 Deklaracje III typu – wymagania i zawartość

Deklaracje III typu wydawane są zgodnie z wymaganiami niniejszego dokumentu oraz wg zapisów i wymagań odpowiedniego (mającego zastosowanie) dokumentu PCR (w tym dane ilościowe, które powinny być przedstawiane z zastosowaniem właściwych i spójnych jednostek miar). Dokumenty PCR są dostępne klientom i klientom klientów CWB (m.in. zgłaszającym udokumentowane zapytanie).

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	9/14

Deklaracje EPD są własnością klienta, za które jest odpowiedzialny, a ich przeznaczeniem jest ułatwienie porównywania właściwości środowiskowych wyrobów, które spełniają równoważne wymagania funkcjonalne.

3.4.1 Zawartość deklaracji środowiskowych III typu

CWB zapewnia, że wszystkie deklaracje środowiskowe III typu dla danej kategorii wyrobu posiadają jednolity format i obejmują parametry określone w odpowiadającym im dokumencie PCR (cPCR).

Wymagany minimalny zakres danych w dokumencie EPD zawiera:

- 1) identyfikację i opis organizacji sporządzającej deklarację
- 2) opis wyrobu
- 3) identyfikację wyrobu (np. typ, właściwości, kod)
- 4) nazwę programu oraz adres operatora programu (oraz opcjonalnie: logo i adres strony internetowej)
- 5) dane dotyczące identyfikacji dokumentu PCR
- 6) datę publikacji oraz okres ważności deklaracji
- 7) dane uzyskane w wyniku wykorzystania oceny LCA (m.in. dane wynikające z analizy wejść i wyjść (LCI) cyklu życia, dane wynikające z oceny wpływu cyklu życia (LCIA), a także np. ilości i rodzaje wytwarzanych odpadów)
- 8) dodatkowe informacje środowiskowe zgodnie z ISO 14020 i ISO 14021 (w przypadku, gdy dotyczy to danego wyrobu, w tym m.in.: zagadnienia środowiskowe, dane o właściwościach użytkowych wyrobu, informacje o posiadanych certyfikatach i systemach zarządzania środowiskowego firmy, instrukcje oraz ograniczenia efektywnego wykorzystania, ocenę zagrożenia i ryzyka dla zdrowia ludzi i środowiska, informacje o braku lub o poziomie zawartości w wyrobie materiału, który jest uznany za znaczący środowiskowo w określonych obszarach (ISO 14021), opcje gospodarki odpadami, możliwość wystąpienia zdarzeń, które mogą mieć wpływ na środowisko)
- 9) deklarowane materiały i substancje (np. informacje o składzie wyrobu obejmujące wykaz materiałów i substancji mogących niekorzystnie wpływać na zdrowie ludzkie i środowisko na każdym etapie cyklu życia wyrobu, z zachowaniem zasad poufności, ochrony własności intelektualnej)
- 10) informacje, które etapy nie są uwzględniane (w przypadku, gdy dana deklaracja nie jest oparta na LCA obejmującym wszystkie etapy cyklu życia)
- 11) stwierdzenie, że deklaracje będące wynikiem różnych programów mogą nie być porównywalne
- 12) informacje, gdzie można otrzymać tzw. materiał objaśniający
- 13) wymagania normy EN 15804 (wydanie obowiązujące).

Deklaracja EPD zawiera dodatkowo poniższe informacje, uwzględniające przeprowadzającego weryfikację:

Przegląd PCR został przeprowadzony przez:

<nazwisko i organizacja przewodniczącego dokonującego przeglądu oraz informacja odnośnie sposobu kontaktu z przewodniczącym poprzez operatora programu>

Niezależna weryfikacja deklaracji i danych zgodnie z ISO 14025:2006:

wewnętrzna / zewnętrzna

Trzecia strona, jako weryfikator (*jeżeli dotyczy, B2B opcjonalne, B2C obowiązkowe*):

<nazwisko weryfikatora reprezentującego stronę trzecią >

W przypadku, gdy właściciel EPD stwierdzi potrzebę korekty lub poprawienia informacji zawartych w deklaracji środowiskowej III typu – omawiane EPD należy ponownie poddać analizie i ewentualnej ocenie oraz (gdy wyniknie taka potrzeba) zaktualizować w celu odzwierciedlenia zmian w technologii lub innych uwarunkowań, mających wpływ na zawartość i dokładność tej deklaracji.

Podczas uaktualniania deklaracji środowiskowych III typu należy spełniać zapisy punktu 3 niniejszej GPI.

Klient / właściciel deklaracji każdorazowo powinien poinformować OP o zmianach (np. poprzez złożenie udokumentowanego [wniosku](#)), wraz z przekazaniem niezbędnej dokumentacji procesowej, aby OP był w stanie pozytywnie opublikować zaktualizowaną wersję zmienianej deklaracji.

3.4.2 Porównywalność deklaracji środowiskowych III typu

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	10/14

OP CWB przyjmuje, zgodnie z ISO 14025, że porównywalność między różnymi dokumentami EPD jest możliwa do wykonania, w przypadku, gdy są spełnione poniższe wymagania (wraz z uwzględnieniem zaakceptowanej niepewności obliczeń i uwzględnionych danych):

- 1) opis i definicja kategorii wyrobu (tzn. funkcja, charakterystyki techniczne i użytkowanie) są tożsame
- 2) definicja celu i zakresu badań LCA wyrobu (wg norm serii ISO 14040), charakteryzuje się: identycznymi jednostkami, jednostkami funkcjonalnymi, kryteriami uwzględniania wejść i wyjść, równoważnymi granicami systemu, opisem danych, oraz gdy wymagania dotyczące jakości danych obejmujące: zasięg, dokładność, kompletność, reprezentatywność, spójność, odtwarzalność, źródła i niepewność - są także równoważne
- 3) dla analizy wejść i wyjść metody gromadzenia danych oraz alokacja materiałów, strumienie energii oraz uwolnienia są równoważne, a procedury obliczeniowe są identyczne
- 4) wybór kategorii wpływu i zasady obliczeń, jeżeli są stosowane, muszą być tożsame
- 5) identyczne, wcześniej określone, parametry raportowania danych LCA (kategorie danych wejść i wyjść oraz wskaźniki kategorii wpływu)
- 6) stosowane są równoważne wymagania dotyczące dostarczenia dodatkowych informacji środowiskowych, z uwzględnieniem wszelkich wymagań metodologicznych (m.in. ocena ryzyk, w gdy dotyczy omawianego przypadku)
- 7) deklarowane materiały i substancje (w tym: informacje o składzie danego wyrobu) są równoważne
- 8) instrukcje pozyskiwania danych niezbędnych do sporządzenia deklaracji (LCA, LCI, moduły informacyjne oraz dodatkowe informacje środowiskowe) i instrukcje dotycząc zawartości i formatu deklaracji środowiskowych III typu są tożsame
- 9) w przypadku, gdy deklaracja nie jest oparta na LCA obejmującym wszystkie etapy cyklu życia – nieuwzględnione etapy są takie same
- 10) okres ważności dokumentów EPD jest równoważny.

3.4.3 Brak wydania / publikacji deklaracji środowiskowych III typu

Deklaracja nie jest publikowana, w przypadku, gdy operator programu, opierając się na raporcie z weryfikacji procesu, stwierdzi, że dane będące podstawą wystawienia deklaracji środowiskowej III typu są nieodpowiednie (weryfikacja negatywna).

3.4.4 Wydawanie deklaracji środowiskowych III typu tzw. dla rodzin wyrobów

OP po analizie, przeglądzie i weryfikacji LCA dopuszcza tworzenie deklaracji EPD dla rodzin / grup danej kategorii wyrobu (ten sam PCR), w przypadku, gdy:

- stosowane są tożsame surowce, materiały wejściowe
- wyrób produkowany jest w tej samej lokalizacji lub w lokalizacjach o porównywalnym procesie produkcyjnym (te same kluczowe procesy produkcyjne)
- analiza LCA wykazuje maksymalną zmienność wskaźników środowiskowych na poziomie 10%.

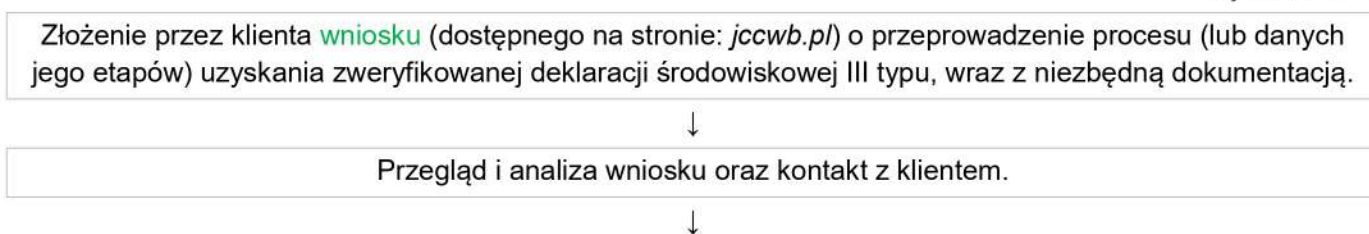
Taka deklaracje EPD zawiera tylko jedno zestawienie wyników wskaźników środowiskowych.

4. Opis postępowania w procesie opracowania deklaracji środowiskowej III typu (EPD)

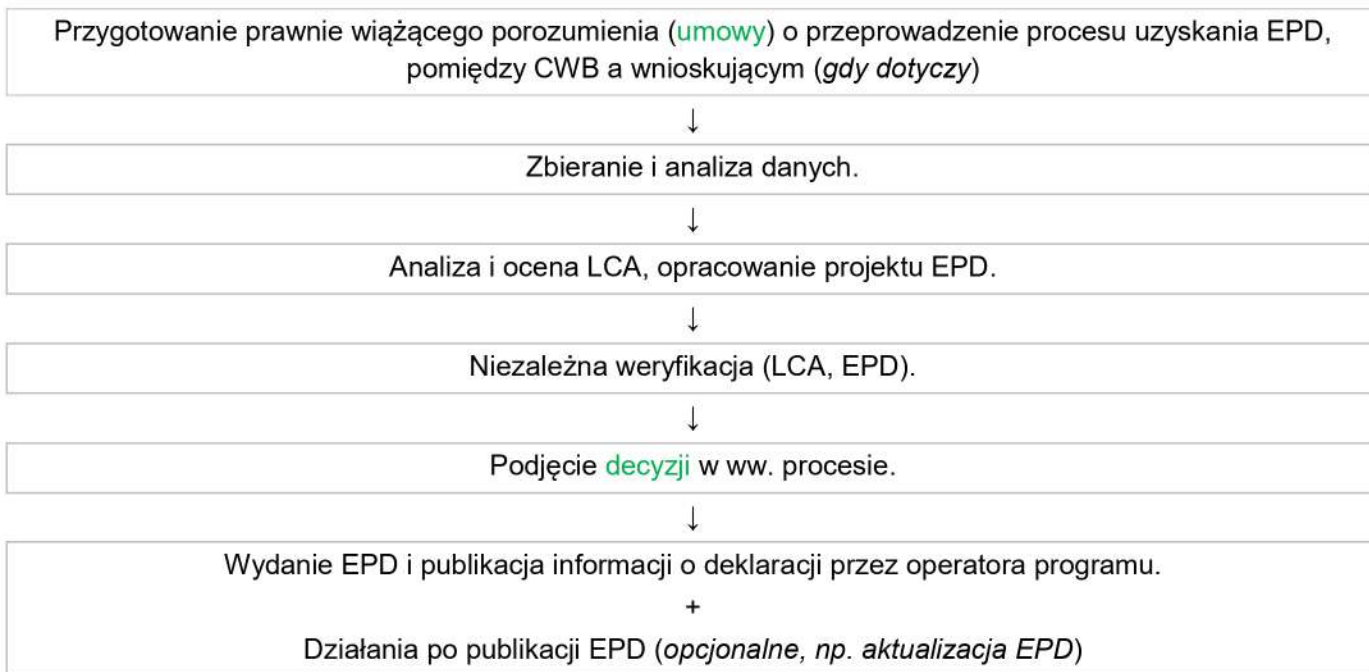
CWB sp. z o.o., jako operator programu, ogranicza swoje wymagania, ocenę, weryfikację tylko do kwestii, które są wyraźnie związane z zakresem wnioskowanego procesu.

Przeprowadzany przez CWB proces uzyskania zweryfikowanej deklaracji EPD obejmuje następujące etapy (tzw. plan możliwych działań w procesie Klient<<>>OP), przedstawione na rysunku nr 2:

Rysunek nr 2

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	11/14

Poszczególne etapy procesu zostały szczegółowo przedstawione i wyjaśnione w poniższych punktach programu.

4.1 Złożenie przez klienta wniosku

Złożenie wniosku przez Klienta ma na celu uzyskanie przez CWB wszystkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia w całości i zgodnie z obowiązującymi wymaganiami procesu uzyskanie i wydania deklaracji EPD.

Klient zainteresowany uzyskaniem deklaracji EPD (oraz innymi etapami związanymi z EPD), przesyła do naszej jednostki wypełniony wniosek (wniosek dostępny jest na stronie: jccwb.pl). Wniosek może być złożony w formie elektronicznej (np. skanem) lub w wersji tzw. papierowej.

Wniosek (podpisany przez klienta i OP), wraz z informacjami w nim zawartymi, jest także rozumiany, jako porozumienie wiążące obie strony prawnie do wypełnienia powierzonych działań i obowiązków.

4.2 Przegląd i analiza wniosku oraz kontakt z klientem

Operator programu rejestruje otrzymany wniosek i wyznacza specjalistę z CWB do wykonania analizy i przeglądu wniosku i załączonych dokumentów.

Sprawdzenie (ocena), nadesłanego przez Klienta, wniosku jest prowadzona w celu:

- stwierdzenia, że informacja o Kliencie i wyrobie jest wystarczająca do przeprowadzenia wnioskowanego procesu
- wyjaśnienia wszystkich możliwych różnic w rozumieniu zagadnień procesu pomiędzy OP a Klientem
- zapewnienia poprawnego zdefiniowania zakresu wnioskowanego procesu (a także: zmiany, aktualizacji EPD)
- potwierdzenia dostępności zasobów OP do przeprowadzenia wszystkich działań związanych z wnioskowanym procesem
- stwierdzenia, że OP posiada kompetencje i możliwości do przeprowadzenia wnioskowanego procesu, wraz z dostępnością odpowiedniego dokumentu PCR/cPCR.

W przypadku stwierdzenia, że OP nie posiada kompetencji lub możliwości wymaganych do pozytywnego przeprowadzenia procesu (lub też nie może ich pozyskać w uzgodnionym z klientem czasie) – klient jest niezwłocznie o tym poinformowany w sposób udokumentowany.

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	12/14

4.3 Przygotowanie porozumienia o uzyskanie EPD

W przypadku pozytywnej oceny wniosku zostaje (na prośbę klienta), przygotowane przez OP, obustronne porozumienie (**umowa** między klientem a OP) o przeprowadzenie procesu, która następnie zostaje podpisana przez obie strony.

4.4 Zbieranie i analiza danych

Zgodnie z przedstawionymi we wniosku informacjami i załączonymi dokumentami, specjalista CWB, analizuje dostarczone dane i analizuje ich kompletność i elementy potrzebne do kontynuowania procesu.

Po wykonanej analizie następuje umówienie spotkania i spotkanie klienta ze specjalistą CWB (osobiste, zdalne), mające na celu uzgodnienie niezbędnych danych potrzebnych w procesie oraz kolejnych kroków/etapów w procesie (w przypadku, gdy ma to zastosowanie).

4.5 Analiza i ocena LCA, opracowanie projektu EPD

Po skompletowaniu danych niezbędnych w procesie (w tym zgodnie z punktem nr 3 niniejszej instrukcji, jak: informacje o wyrobie, procesie produkcyjnym, stosowanych surowcach, możliwości stosowania ponownego wyrobu po okresie jego życia), OP wyznacza: personel CWB / jednostkę zewnętrzną, do przeprowadzenia LCA dla wyrobu zgodnie z danym dokumentem PCR (o ile ten etap ma zastosowanie w procesie klienta).

Po opracowaniu i wykonaniu obliczeń – specjalista CWB opracowuje wstępny projekt EPD.

Na każdym z etapów prowadzona jest rozmowa i informowanie wnioskodawcy o wynikach oceny i postępie procesu (gdy dotyczy) i potrzebie dostarczenia dodatkowych informacji (opcjonalnie). Komunikowanie uzyskanych informacji i wyników procesu na tym etapie jest kluczowe do pozytywnego zakończenia usługi dla klienta.

Powyższy podpunkt może zostać pominięty lub ograniczony w przypadku, gdy wnioskujący przeprowadza obliczenia i analizę LCA oraz wykonuje projekt deklaracji EPD we własnym zakresie.

4.6 Niezależna weryfikacja (LCA, EPD)

Po przeprowadzeniu procesu wg pkt. 4.5 niniejszej instrukcji, OP wyznacza niezależnych weryfikatorów (niezaangażowanych w konsultacje, ocenę w procesie) do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji LCA i opracowanej EPD (dobór weryfikatorów jest prowadzony zgodnie z punktem 3 tego GPI).

Z analizy i oceny LCA oraz prowadzonych weryfikacji powstaje udokumentowany **raport** sporządzony przez weryfikatora CWB zawierający wyniki oceny, przeglądu danych i weryfikacji.

W przypadku wystąpienia niezgodności, nieścisłości lub potrzeby wprowadzenia korekt/zmian (LCA, EPD) - Klient jest informowany o powyższym, w celu wyjaśnienia ww. elementów i przeprowadzenia działań mających na celu pozytywne zakończenie omawianej weryfikacji.

4.7 Podejmowanie decyzji w procesie

OP ponosi pełną odpowiedzialność za podejmowane decyzje w procesie (w zakresie swej działalności, jako operatora programu deklaracji środowiskowych).

Decyzje może podejmować tylko niezaangażowany w proces oceny, analizy, upoważniony personel OP.

Decyzja jest podejmowana na podstawie:

- analizy dokumentacji związanej z podejmowaną decyzją w tym wyników dotyczących oceny
- rekomendacji po przeprowadzonym przeglądzie i weryfikacji
- zatwierdzonego projektu EPD.

Decyzja jest przekazywana Klientowi w sposób udokumentowany. Klient ma prawo zgłosić uwagi do przekazanej decyzji w ciągu 14 dni kalendarzowych od momentu jej otrzymania.

4.8 Wydanie EPD i publikacja przez operatora programu

CWB wydaje Klientowi dokument certyfikacyjny (potwierdzający pozytywne uzyskanie niezależnie zweryfikowanej deklaracji EPD) oraz publikuje informacje o ostatecznej wersji EPD wnioskodawcy w elektronicznej bazie danych OP, dostępnej publicznie.

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	13/14

OP wraz z dokumentami certyfikacyjnymi przekazuje Klientowi: mające zastosowanie raporty z oceny i decyzję w procesie (w wersji elektronicznej i (opcjonalnie) papierowej).

Czas trwania procesu, od dnia dostarczenia kompletnej dokumentacji, podpisania umowy i uiszczenia opłat do dnia przekazania dokumentów wg punktu 4.8, nie powinien przekroczyć 90 dni kalendarzowych, w przypadku pozytywnych wyników przeglądu i decyzji.

Klient może powołać się na nazwę oraz stosować logo OP w swoich dokumentach reklamowych związanych ze zweryfikowaną deklaracją środowiskową III typu.

4.8.1 Tworzenie i nadzorowanie wykazu wydanych EPD i informowanie

Operator programu utrzymuje informacje o wydanych deklaracjach EPD zawierającą identyfikację wyrobu, dokument PCR i identyfikację Klienta. CWB na życzenie udostępnia informacje o danej deklaracji. Strona zainteresowana uzyskaniem ww. informacji, powinna przesłać drogą elektroniczną bądź listownie, zapytanie zawierające:

- dane producenta
- dane wyrobu
- dane EPD.

OP daje sobie maksymalnie 14 dni kalendarzowych (licząc od daty otrzymania zapytania) na kontakt ze stroną trzecią, która przesłała zapytanie.

4.9 Działania po publikacji EPD (opcjonalne)

Operator programu prowadzi nadzór nad wydanymi EPD.

Na zgłoszony wniosek klienta, OP CWB może przeprowadzić:

- proces analizy aktualności dokumentu EPD
- proces zmiany wydanej i zweryfikowanej EPD
- analizę i przedłużenie ważności danej deklaracji EPD (deklaracja jest ważna przez okres 5 lat).

W powyższych przypadkach niezbędne jest złożenie wniosku wraz z kompletem dokumentów dotyczących analizy/zmiany/przedłużenia EPD. OP podejmuje decyzję o sposobie postępowania wg punktu nr 4 niniejszego dokumentu. Decyzją OP możliwe jest pominięcie niektórych działań, jednak wymaga to merytorycznej analizy i uzasadnienia przyjętego trybu postępowania, które zostanie zamieszczone w udokumentowanej formie na decyzji. Dokumenty wydawane są zgodnie z punktem 4.8.

5. Tworzenie i nadzór nad danymi, dokumentami i zapisami

Operator programu tworzy i przechowuje dane, dokumenty i zapisy z procesów w celu potwierdzenia, że wszystkie wymagania dotyczące procesu Klienta, zawarte w normie ISO 14025, ISO/IEC 17065, mających zastosowanie aktach prawnych i programach zostały skutecznie spełnione.

Dodatkowo CWB opracowało osobną procedurę wewnętrzną nadzoru nad udokumentowaną informacją zgodnie z wymaganiami normy akredytacyjnej ISO/IEC 17065.

CWB przechowuje dokumenty i zapisy z zapewnieniem poufności, zgodnie z ["Deklaracją bezstronności i poufności"](#) zamieszczoną na stronie jccwb.pl.

6. Postępowanie w przypadku skarg i odwołań

Tryb postępowania jest zawarty w [Informacji o trybie rozpatrywania skarg i odwołań](#) dostępnej na stronie jccwb.pl.

7. Bezstronność i poufność

Zarząd CWB sp. z o.o. opracował i podpisał dokument „Deklaracja bezstronności i poufności” opublikowany na stronie internetowej: jccwb.pl.

Ponieważ poszczególne dane dotyczące wyrobu i prowadzonego procesu są często poufne, m.in. ze względu na wymagania konkurencyjności biznesowej, zastrzeżone informacje objęte prawem ochrony własności intelektualnej, OP nie upublicznia takich danych poufnych.

	Jednostka Certyfikująca CWB sp. z o.o. ul. Inowrocławska 16, 02-924 Warszawa	Wydanie nr	GPI-EPD/01
		Data wydania	22.04.2024
	GPI - PROGRAM DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ III TYPU (EPD)	Strona	14/14

Dane biznesowe zidentyfikowane, jako poufne i przetwarzane przez OP, są każdorazowo traktowane, jako dane wrażliwe i tajne, Zasady dotyczące bezstronności i poufności zostały przyjęte i wdrożone na wszystkich poziomach operatora programu - CWB sp. z o.o.

Dodatkowo prowadzony jest bieżący nadzór, identyfikuje się i ocenia ryzyka w odniesieniu do bezstronności wynikające z działalności OP, z jego powiązań i/lub powiązań personelu, a także w odniesieniu do samej poufności informacji pozyskanych / przekazanych w ramach programu.

W przypadku stwierdzenia zagrożeń lub niezgodności prowadzi się zapisy oraz podejmuje odpowiednie działania mające na celu eliminowanie lub minimalizowanie zidentyfikowanych ryzyk dla poufności oraz bezstronności.

8. Cennik i opłaty

Opłaty za pełen proces, dane jego etapy oraz za udostępnianie deklaracji środowiskowych III typu w bazie internetowej OP jest każdorazowo przekazywane klientowi / wnioskodawcy po analizie złożonego zapytania (wniosku) i są zgodne z cennikiem wewnętrznym CWB sp. z o.o..

W celu uzyskania wyceny, należy wypełnić wniosek, który jest dostępny na stronie internetowej: jccwb.pl i przesłać go na adres email: biuro@jccwb.pl.

9. Dokumenty powołane

PN-EN ISO 14020:2023-06 Stwierdzenia i programy środowiskowe dotyczące wyrobów - Zasady i wymagania ogólne

PN-EN ISO 14025:2010 Etykiety i deklaracje środowiskowe - Deklaracje środowiskowe III typu - Zasady i procedury

PN-EN ISO 14040:2009 (+A1:2021-03) Zarządzanie środowiskowe - Ocena cyklu życia - Zasady i struktura

PN-EN ISO 14044:2009 (+A2:2021-03) Zarządzanie środowiskowe - Ocena cyklu życia - Wymagania i wytyczne

PN-EN 15804+A2:2020-03 Zrównoważenie obiektów budowlanych - Deklaracje środowiskowe wyrobu - Podstawowe zasady kategoryzacji wyrobów budowlanych